

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu
služby kriminální policie a vyšetřování
expozitura Brno
Kounicova 24, 611 32 Brno

Č. j. UDV-1252-45/TC-2022-260013

Brno 15. ledna 2024
Počet stran: 4

U S N E S E N Í

Podle ustanovení § 159a odst. 1 trestního řádu policejní orgán služby kriminální policie a vyšetřování, expozitura Brno, Kounicova 24, 611 32 Brno

o d k l á d á

trestní věc podezření ze spáchání zločinu **zneužití pravomoci úřední osoby** podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b), písm. e) trestního zákoníku č. 40/2009 Sb., ve znění platném do 30.11.2011 trestního zákoníku, kterého se měli dopustit:

Jan ÚLEHLA,

nar. 22.12.1922 v Hrušky u Břeclavi, trvale bytem Husova 424/6, Moravská Ostrava-Přivoz

Jan ZUSKA,

nar. 28.08.1951 v Praha 10, trvale bytem Břetislavova 1206/8, 500 02 Hradec Králové-Pražské Předměstí

tím, že

jako úřední osoby, dle ustanovení § 127 odst. 1 písm. e) trestního zákoníku, konkrétně příslušníci Sboru národní bezpečnosti (dále jen SNB), služebně zařazení na pozicích vyšetřovatelů odboru vyšetřování Státní bezpečnosti (dále jen StB) KS SNB Ostrava, během výslechů nejprve na služebně StB v Přerově, v blíže nezjištěné době roku 1976 a 1977 činili na Vlastimila ŠVĚDU, nar. 22.10.1951 a Vladimíra HUČÍNA, nar. 25.05.1952 nátlak, po té co se stali společně s v době totalitního režimu zájmovými osobami Státní bezpečnosti, oddělení StB v Přerově, neboť byli podezírání z protistátní činnosti, poslechu kapitalistického rádia a přechovávání blíže nezjištěné zbraně hromadného účinku, přičemž byli na základě akce "Skříňka" ze dne 27. ledna 1977, vyslýcháni za použití psychického nátlaku ze strany tehdejšího příslušníka StB pana Zusky, spočívající v hrozbě dlouhodobého vězení, zastrašování dlouhodobým vězením a následně i hrozbou zastřelením u poškozeného pana Švédy a dále i za použití opakovaných fyzických úderů sevřenou dlaní ze strany tehdejšího příslušníka StB pana Úlehly na osobu poškozeného pana Hučina, načež poškození byli umístěni ve vazební věznici v Ostravě, kde psychický i fyzický nátlak k nucení doznání na jejich osoby pokračoval,

neboť ve věci nejde o podezření z trestného činu a není na místě věc vyřídit jinak.

O d ů v o d n ě n í

Dne 4. dubna 2023 byly policejním orgánem ÚDV Brno zahájeny úkony trestního řízení dle ust. § 158 odst. 3 trestního řádu ve věci poškozeného Vlastimila ŠVĚDY, nar. 22.10.1951 a Vladimíra HUČÍNA, nar. 25.05.1952, pro podezření ze spáchání zločinu zneužití pravomoci úřední osoby dle ust. § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b), písm. e) trestního zákoníku č. 40/2009 Sb., ve znění platném ke dni 30.11.2011.

Zneužití pravomoci úřední osoby se dopouští úřední osoba, která v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch, vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu a spáchá-li takový čin na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání. Tato právní kvalifikace je z hlediska pachatele nejvýhodnější, neboť v tomto období byla dolní hranice trestní sazby za zvažovaný trestný čin dva roky odnětí svobody. Předchozím zákonem a i zákonem následujícím byla dolní sazba stanovena na tři roky odnětí svobody a po celou dobu bylo jednání pachatele trestné.

Šetřením v Archivu bezpečnostních složek byl zjištěn poznatek k akci StB Přerov s názvem "Skříňka" ze dne 27. ledna 1977, dle které se Vlastimil ŠVÉDA, nar. 22.10.1951 společně Vladimírem HUČÍNEM, nar. 25.05.1952, stali zájmovými osobami Státní bezpečnosti z oddělení StB v Přerově, neboť byli podezíráni z protistátní činnosti, poslechu kapitalistického rádia a přechovávání bližší nezjištěné zbraně hromadného účinku.

Provedeným šetřením v archivních materiálech v Archivu bezpečnostních složek byl dohledán a prostudován Vyšetřovací spis č. VS-ČVS-90/76, proti: Vladimír HUČÍN, nar. 25.05.1952, Vlastimil ŠVÉDA, nar. 22.10.1951 a Miloslav JEMELKA, nar. 26.05.1955, pro trestný čin neodvolené ozbrojování podle § 185/1 a), b) tr. zákona kde je jako hlavní vyšetřovatel StB i vyslychající uveden mjr. Úlehla Jan i ppor. Zuska Jan.

Policejní orgán provedl výslech pana Vlastimila ŠVÉDY, nar. 22.10.1951, jenž podal vysvětlení dle ust. § 158 odst. 6 trestního řádu a k věci vypověděl okolnosti zájmu StB Přerov z průběhu roku 1976 a 1977, kdy jako amatérský chemik měl zálibu ve výrobě třaskavých kuliček, které pak používal s kamarády na Silvestry, i na různé oslavy narozenin a akce s kamarády. Po události, kdy třaskavina poškodila v Přerově vývěsní skříňku KSČ byl zadržen a vyslychán na StB v Přerově, kde popsal psychický nátlak ze strany příslušníka StB mjr. Úlehly, který před ním vytáhl svou služební zbraň z podpažního pouzdra, vyňal z pažby zásobník, kde byly ostré náboje a tento do zbraně zasunul a zbraň natáhl a tímto jí nabil. Popsal, že toto jednání Úlehly cítil jako jasnou hrozbu a počal mít obavy, že by ho mohli zastřelit. Dále uvedl, že během jeho výslechu příslušníci v místě trvalého bydliště provedli domovní prohlídku, kde našli jen asi necelé dvě krabičky nábojů, jelikož byl v předmětné době členem střeleckého klubu Svazarm. Po té co mjr. Úlehla zjistil, že kolegové našli pár nábojů při domovní prohlídce, tak výslech pokračoval psychickým nátlakem a křikem. Sdělil, "ať se přiznám, že vedle v místnosti je kamarád, co už všechno řekl", následně jej prohledali, přičemž nic nenašli a hodili před něj pouta, které si sám musel nasadit a Úlehla mu dále vyhrožoval, že jej zavřou až zčerná a půjde na vazbu. Uvedl, že měl strach co bude a řekl jim, že je ve střeleckém klubu a zbylé náboje má běžně doma, tak jak i ostatní kluci od nich ze Svazarmu. Po té ho Úlehla pouty přivázal k držáku služební Volhy a s kolegou byl převezen do vazby v Ostravě. Tam byl vyslečen do naha, musel stát na chodbě a řvali po něm, "že se z toho poseru, když vše neřeknu" a pak se musel obléct a šel na samotku. K osobě vyslychajícím příslušníkům StB uvedl, že byl vyslychán mjr. Úlehlou a občas i ppor. Zuskou, přičemž tento mu několikrát řekl, že by se s ním vůbec nezdržoval, že by pana Švédu nejradši postavil ke zdi a odstřelil. Uvedl, že to byl pro něho velký psychický nátlak a nebylo mu vůbec dobře. Stále mu oba dva vyhrožovali a zastrašovali. Sdělil, že na vazbě v Ostravě byl celkem asi 7,5 měsíců a pak dostal podmínku od Okr. soudu v Přerově na 6 měsíců, kde navíc musel podepsat, že s ním jednali slušně.

Policejní orgán provedl výslech pana Vladimíra HUČÍNA, nar. 25.05.1952, jenž podal vysvětlení dle ust. § 158 odst. 6 trestního řádu a k věci popsal období roku 1976, kdy měl za sebou několik letákových akcí, ve smyslu "pryč se sovětskou diktaturou". K akci "Skříňka" uvedl, že se jednalo

o útoky na vývěsní skříňky KSČ, Lidové milice a dále na transparenty, kde byly obrovské nápisy, cca 25 metrů dlouhé "Se Sovětským svazem, na věčné časy", přičemž na tyto vývěsní skříňky sám útočil, kdy použil organický peroxid, acetylid stříbra a termit, přičemž uvedené komponenty získával pod různou legendou z Přerovských strojiren a sám je kombinoval a vyráběl. Žádnou nástěnku mu tenkrát příslušníci nedokázali. Sdělil, že nikdy nechtěl nikoho poškodit nebo zranit, což se vždy podařilo a pouze působil proti tehdejším symbolům KSČ. K předmětné době sdělil, že na základě udání v roce 1976 byl vyslýchán na StB v Přerově panem Zuskou a panem Úlehlou. Následně byl odvezen na vazbu do Ostravy, kde byl uvedenými příslušníky dále vyslýchán. Popsal mj. Úlehlou, který chodil kolem jeho židle, na které při výslechu seděl, a když neřekl, co chtěl slyšet, tak jej už při prvním výslechu asi třikrát udeřil pěstí do spánku. Por. Zuska během výslechů psychicky používal nátlak krom jiného tím, že panu Hučínovi sděloval, že zemřela jeho matka a zůstane zavřený nastálo. Dále mu sdělil, že se "něco" může stát v našem domku, třeba že praskne náhodně nějaké potrubí nebo plyn a vše bude zlikvidováno i s lidmi v něm. Pak mu mj. Úlehla sdělil, že ho dobije, přičemž po několika úderech pěstí do oblasti hlavy se následně probral až v cele. Uvedl, že po vyšetřování StB byl odsouzen pouze za nedovolené ozbrojování a držení literatury, přičemž akci "Skříňka" mu neprokázali. Sdělil, že ve vazbě byl celkově asi 7,5 měsíců a následně od Okr. soudu v Přerově dostal trest 9 měsíců nepodmíněně a trest doseděl v Olomoucké vazební věznici. Na závěr uvedl, že vzhledem k psychologickému působení a fyzickým atakům během výslechů na jeho osobu ze strany por. Zusky a mj. Úlehy, zhubl více než 30 kilo, což mělo vliv a dopad na jeho celkové zdraví.

Policejní orgán provedl výslech pana Jana ZUSKY, nar. 28.08.1951, jenž podal vysvětlení dle ust. § 158 odst. 6 trestního řádu a k věci uvedl, že v předmětné době v období asi od září roku 1976 do konce roku 1983 vykonával pracovní činnost na pozici vyšetřovatele Státní bezpečnosti Krajské správy Sboru národní bezpečnosti Ostrava a neměl v té době žádné speciální zařazení ani žádnou speciální činnost. K akci StB Ostrava s krycím názvem "Skříňka" uvedl, že se již přesně nepamatuje, zda se tak akce jmenovala, ale uvedenou akci vedla operativa StB KS Ostrava s StB Přerov. K výslechům pana Hučina a pana Švédy uvedl, že si již přesně nevzpomíná, zda oba jmenované vyslýchal, ale sdělil, že na Hučina si vzpomíná a vyslýchal ho, přičemž někdy vedl výslechy sám a někdy s kolegou. K otázce výslechů uvedl, že je prováděl se starším a zkušeným kolegou Úlehlou. Sdělil, že za jeho přítomnosti může vyloučit, že by Hučina a Švédu někdo fyzicky napadl nebo jinak poškozoval, výslechy dle něj byly vždy vedeny standardně a korektně.

V rámci šetření prověřované věci byly prostudovány dochované archivní materiály z evidencí Archivu bezpečnostních složek, přičemž byl dohledán personální spis číslo 4721/22 k osobě Jan ÚLEHLA, nar. 22.12.1922, jenž působil na pozici staršího vyšetřovatele odboru vyšetřování StB KS SNB Ostrava do 31.12.1977, kdy byl uvolněn ze služebního poměru příslušníka SNB, po splnění podmínek nároku na starobní důchod. Lustrací v dostupných policejních evidencích bylo zjištěno datum úmrtí pana Jana Úlehy dne 21.10.2002.

Šetřením prověřované věci byly prostudovány dochované archivní materiály z evidencí Archivu bezpečnostních složek, přičemž se jedná o personální spis číslo 2233/51 k osobě Jan ZUSKA, nar. 28.08.1951, ze kterého bylo zjištěno, že jmenovaný příslušník nastoupil do služebního poměru SNB 1.9.1976 do hodnosti podporučíka, na funkci staršího vyšetřovatele 1. oddělení odboru vyšetřování StB KS SNB Ostrava, po ukončení studia na Univerzitě Karlova, právnická fakulta dne 2.2.1976. Uvolněn ze služebního poměru byl dne 30.4.1990.

Provedeným šetřením v archivních materiálech byl dohledán a prostudován Vyšetřovací spis ÚDV-11/VtB-99 z roku 1999, vedený proti Jan ÚLEHLA, nar. 22.12.1922 a JUDr. Jan ZUSKA, nar. 28.08.1951, pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle ust. § 158 odst. 1, písm. a), odst. 2, písm. c) trestního zákona, jenž byl odložen dne 30.1.2002, na základě pokynu

dozorující OSZ Ostrava dle § 159a odst. 2 tr. řádu, s přihlédnutím k ust. § 11 odst. 1, písm. b) tr. řádu. Předmětný spisový materiál byl prověřován na základě oznámení pana Milana Řeháka, který se dne 14.2.1995 obrátil na tehdejší ÚDV a požádal o prošetření věci poškozeného Vladimíra Hučina. V předmětném spisu byl pan Vlastimil ŠVĚDA vyslechnut jako svědek v roce 1998.

Na základě pokynu dozorujícího Okresního státního zastupitelství v Přerově, po přezkoumání a vyhodnocení předmětného předloženého spisového materiálu Č.j.: UDV-1252/TČ-2022-260013, bylo policejnímu orgánu uloženo, aby věc odložil dle ustanovení **§ 159a odst. 1 trestního řádu**, pro nedůvodnost trestního stíhání výše uvedených příslušníků. Tato nedůvodnost byla konstatována již původně státní zástupkyní OSZ v Ostravě a následně i státní zástupkyní KSZ v Ostravě ze dne 20.3.2002, jenž ve věci rozhodla o odložení, neboť nešlo o podezření z trestného činu a není na místě věc vyřídit jinak, jelikož již v roce 2002 byla činnost shora jmenovaných příslušníků podrobně zmapována a současný spisový materiál se týká totožného skutku.

Vzhledem k tomu, že provedeným šetřením, z výpovědí ani z dochovaných archivních materiálů, nebyly zjištěny nové skutečnosti, je věc odložena tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, kterou je poškozený oprávněn podat do tří dnů od doručení u policejního orgánu, který usnesení vydal. Stížnost má odkladný účinek.

za policejní orgán

kpt. Mgr. Radim Doupovec
vrchní komisař
974620311

